

UMĚLECKÁ DÍLA V UNIVERZITNÍM KAMPUSU A JEJICH ROLE V ŽIVOTĚ UNIVERZITY

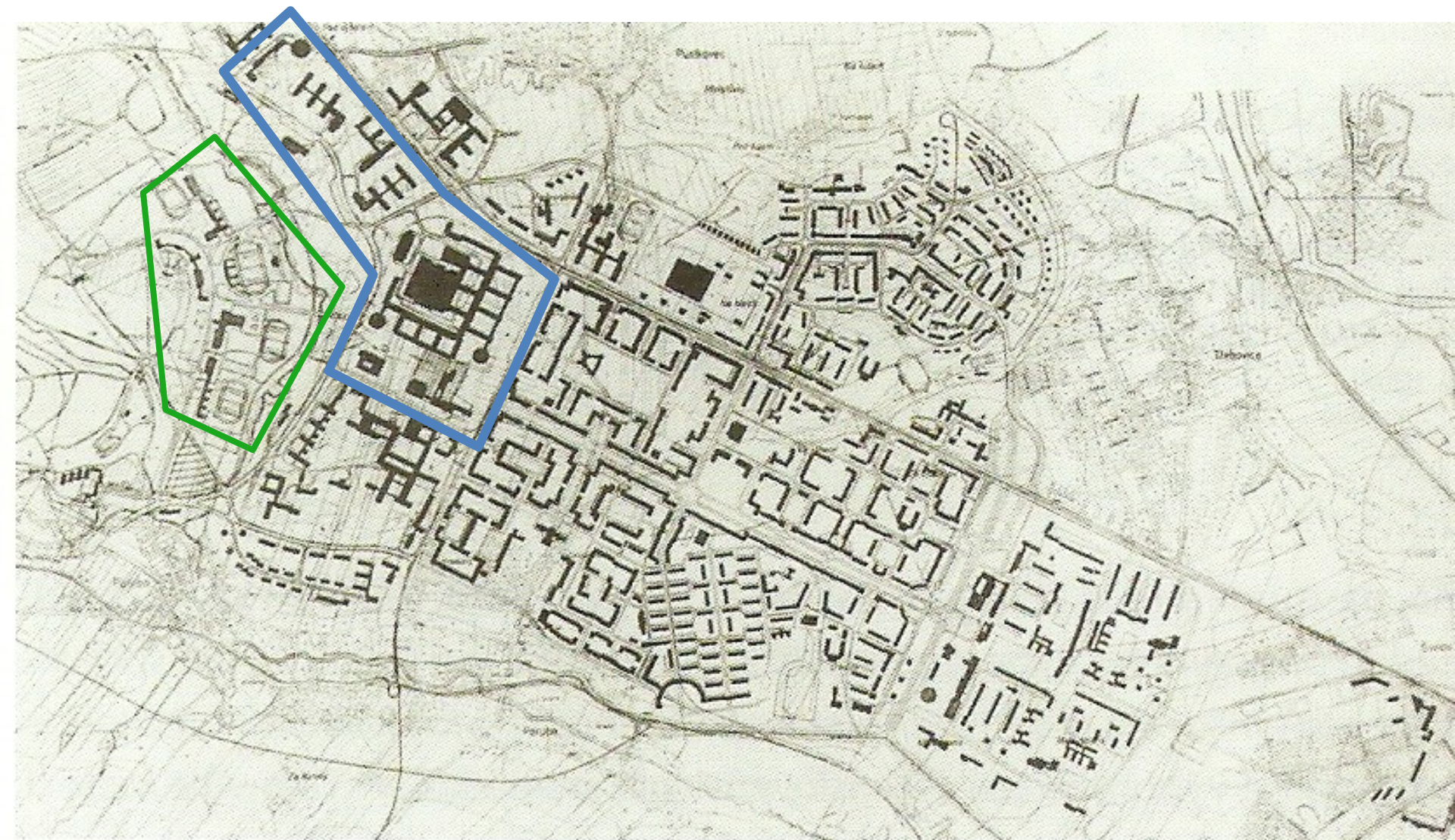
*Výtvarná výzdoba
nebo umělecká sbírka?*

Ing. arch. Eva Špačková PhD.
Katedra architektury
Fakulta stavební
VŠB – TU Ostrava

Stavoprojekt Ostrava, Ostrava-Poruba, umístění univerzitního kampusu, kolem 1960

KAMPUS VYSOKÉ ŠKOLY BÁŇSKÉ

Architektonický návrh 1966

Stavoprojekt, Studio 6

Vedoucí projektu Zdeněk Strnadel

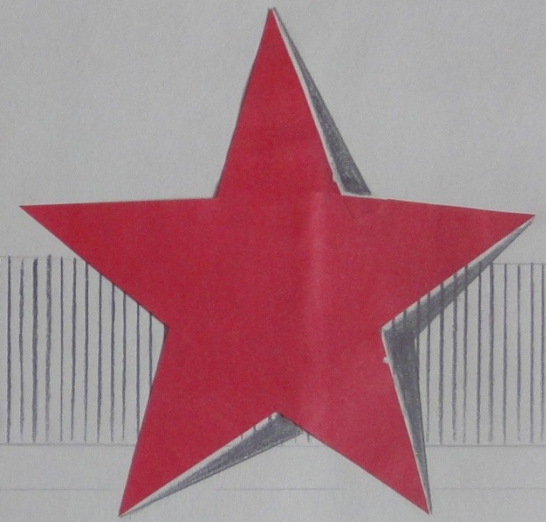
Další autoři Zdeněk Kupka, Vladimír Svoboda, Zdeněk Šťastný, Milena Vitoulová

„Uměním za mír!“

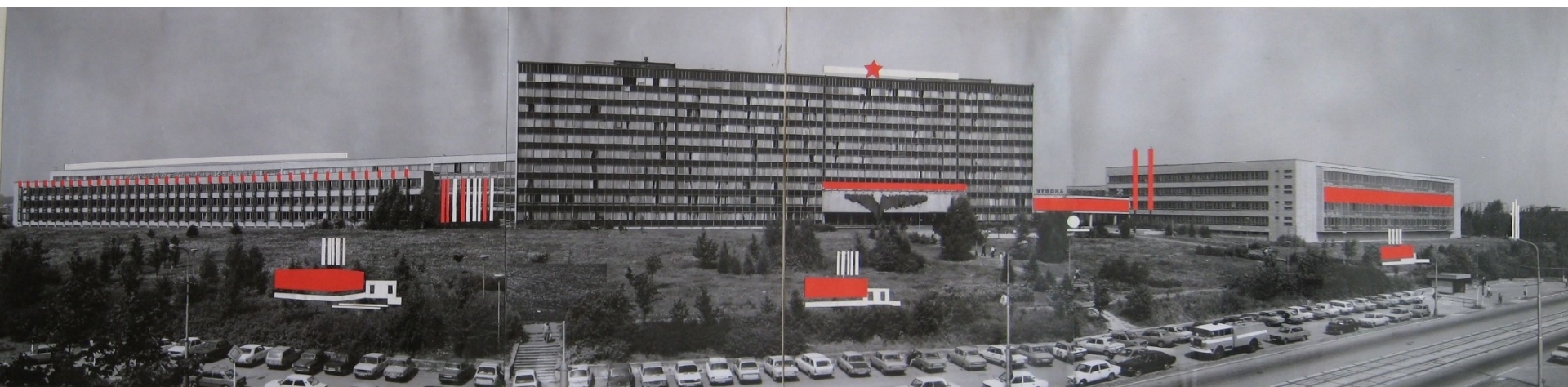
Úkolem výtvarných děl v architektuře po roce 1948 bylo ideové působení na pracující lid a estetizace prostředí (odtud pochází výraz „výtvarná výzdoba“, který se stal součástí socialistického slovníku a používá se v dobových textech).

Produkce výtvarných děl byla přesně plánována výtvarnými generely a koordinována orgány regulujícími umělecké zakázky.

Podnik Dílo distribuoval množství uměleckých zakázek a pořádal poměrně velké množství výtvarných soutěží, v nichž se artefakt vybíral odbornou komisí z více návrhů. Časté byly soutěže vyzvané, kdy byli osloveni konkrétní umělci a po odevzdání soutěžních návrhů byli všichni poděleni „skicovným“, které mělo nevítezným návrhům nahradit základní náklady.

Marie Šťastná konstatuje v publikaci Socha ve městě: „osazení celého porubského komplexu VŠB je čítankovou ukázkou plánování výtvarné produkce a centrálního rozhodování o její podobě“

Rudolf Svoboda, Práce, 1976-1977

Jindřich Wielgus, Stéla, 1969

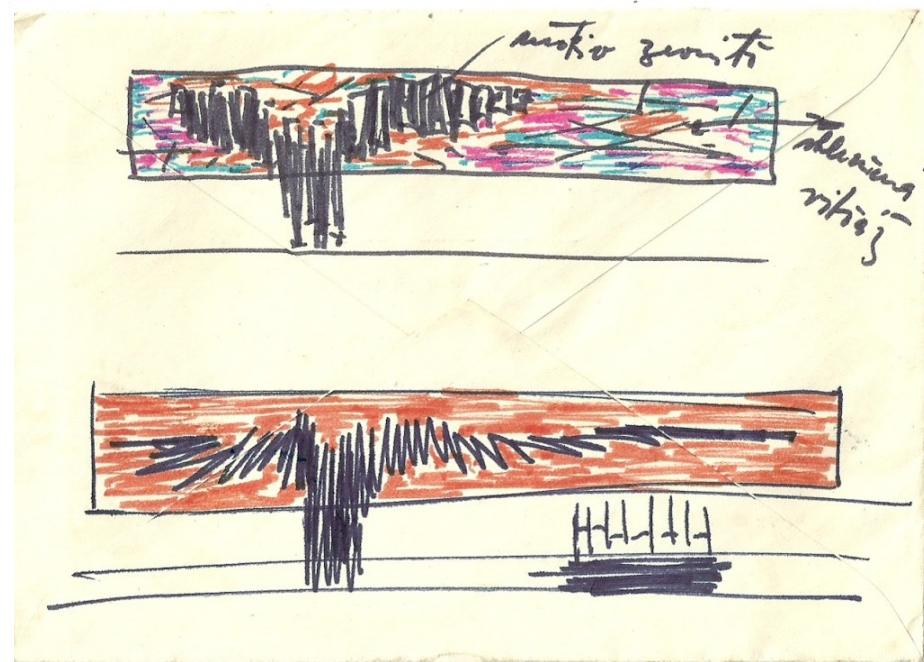
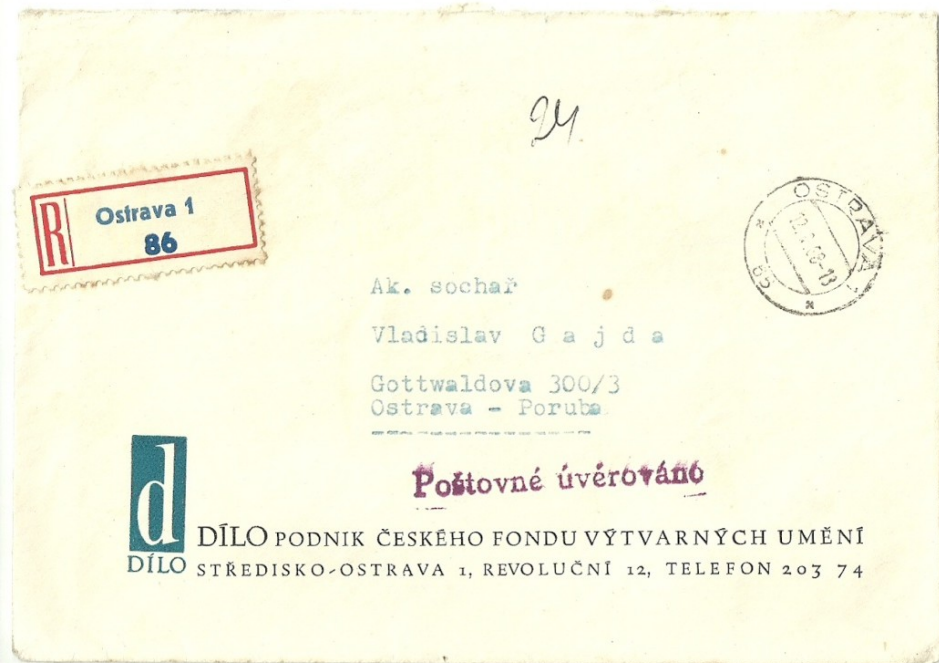
Vladislav Gajda, Prométheus / Rozmach vědy, techniky a civilizace 1968-1973

DÍLO VYJADŘUJÍCÍ SPOLEČENSKOU ZÁVAŽNOST ÚKOLU A POSLÁNÍ

Ke dni 1. 6. 1968 byla Dílem, podnikem Českého fondu výtvarných umění vypsána „umělecká soutěž na výtvarné dílo pro I. stavbu VŠB v O.- Porubě“.

Soutěžním zadáním bylo „získat výtvarně hodnotný návrh reliéfu, příp. jiného výtvarného díla, jež bude umístěno na vymezeném místě fasády novostavby kateder VŠB v Ostravě-Porubě. Téma tohoto díla není předem určeno, musí však odpovídat společenské závažnosti daného úkolu a poslání školy.“

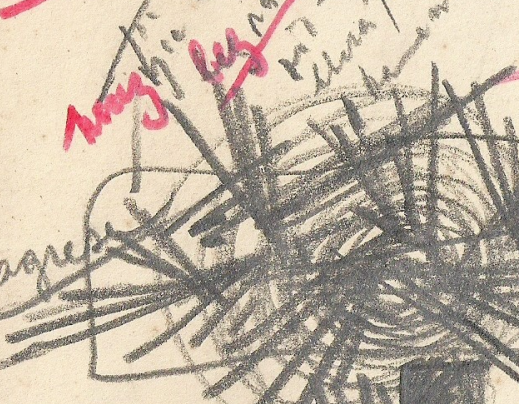
čas-prostor = Syntez
Sublingual

plasticky mikroce-ve zohajzick hlav de strukturny stiky zhu-ve-ich de
first other total
lepidodendromy

radio mozes predadit
seceru se zada namitit
dusi uplechiny !!!

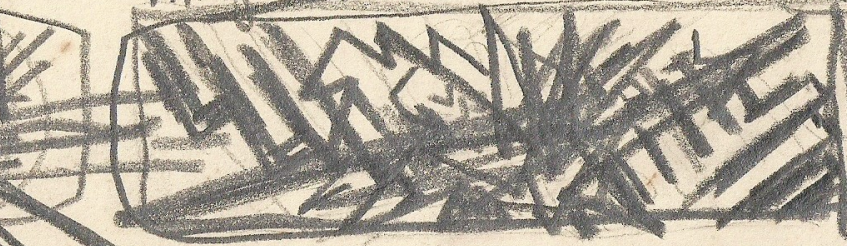
Samu
Noga che
New York
figurat type
Rokofler

zohajzick + spazlegar
shohy Kozdely energie zloony

agres
energie
interference
rodobly

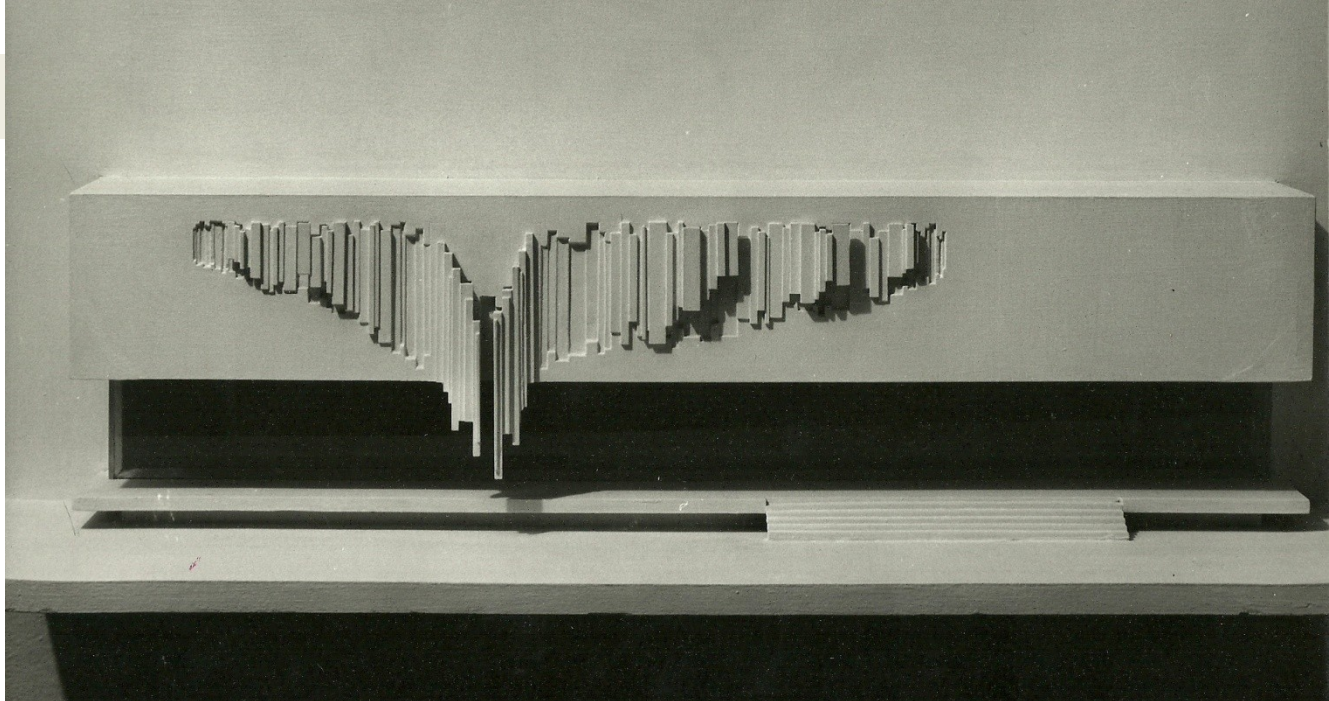
lesny aery
ceny motor (all)
shahziji ce pa
Vzraada / optik
nigra bonem
a median airt nation
lectari
wavy

Prozethers
shen
zawolat
Lutia
9dame
VOKP !!!
Konfultoviti
protahovat bihrov
milych a musea shah

SOUTĚŽNÍ NÁVRH

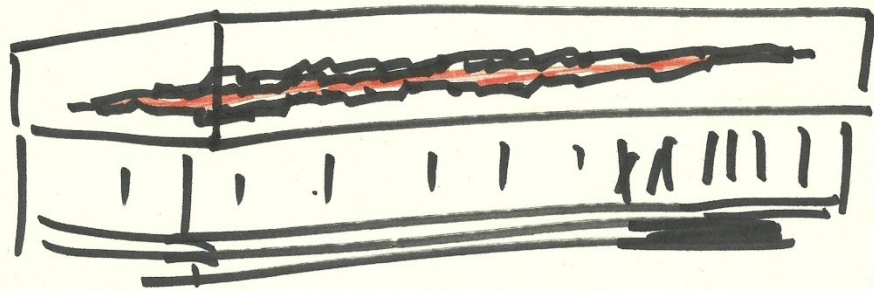
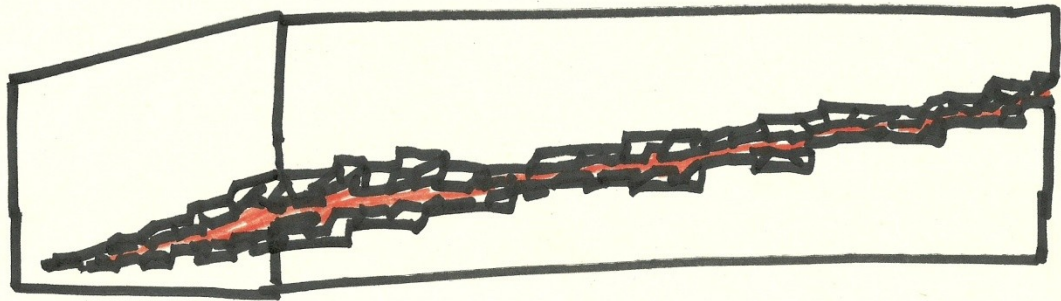
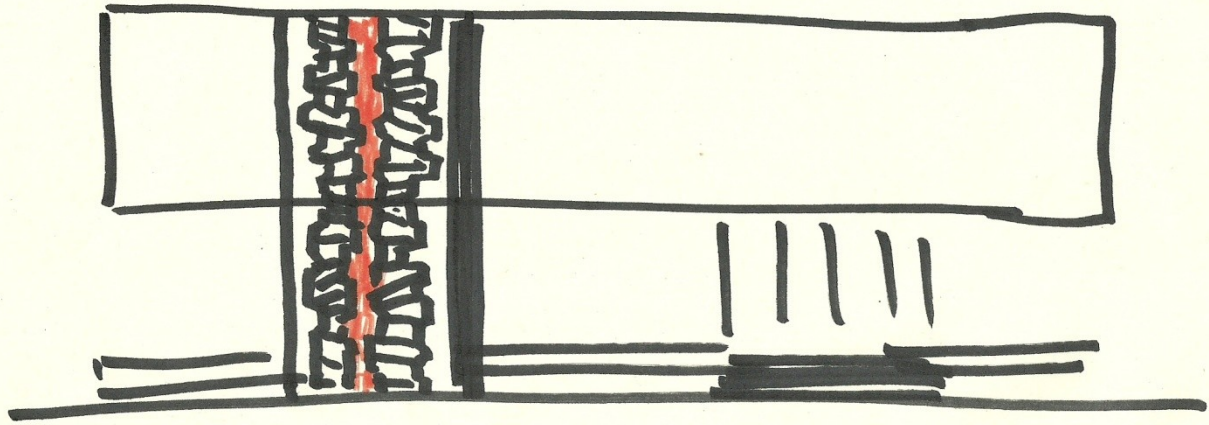

Varianta reliéf

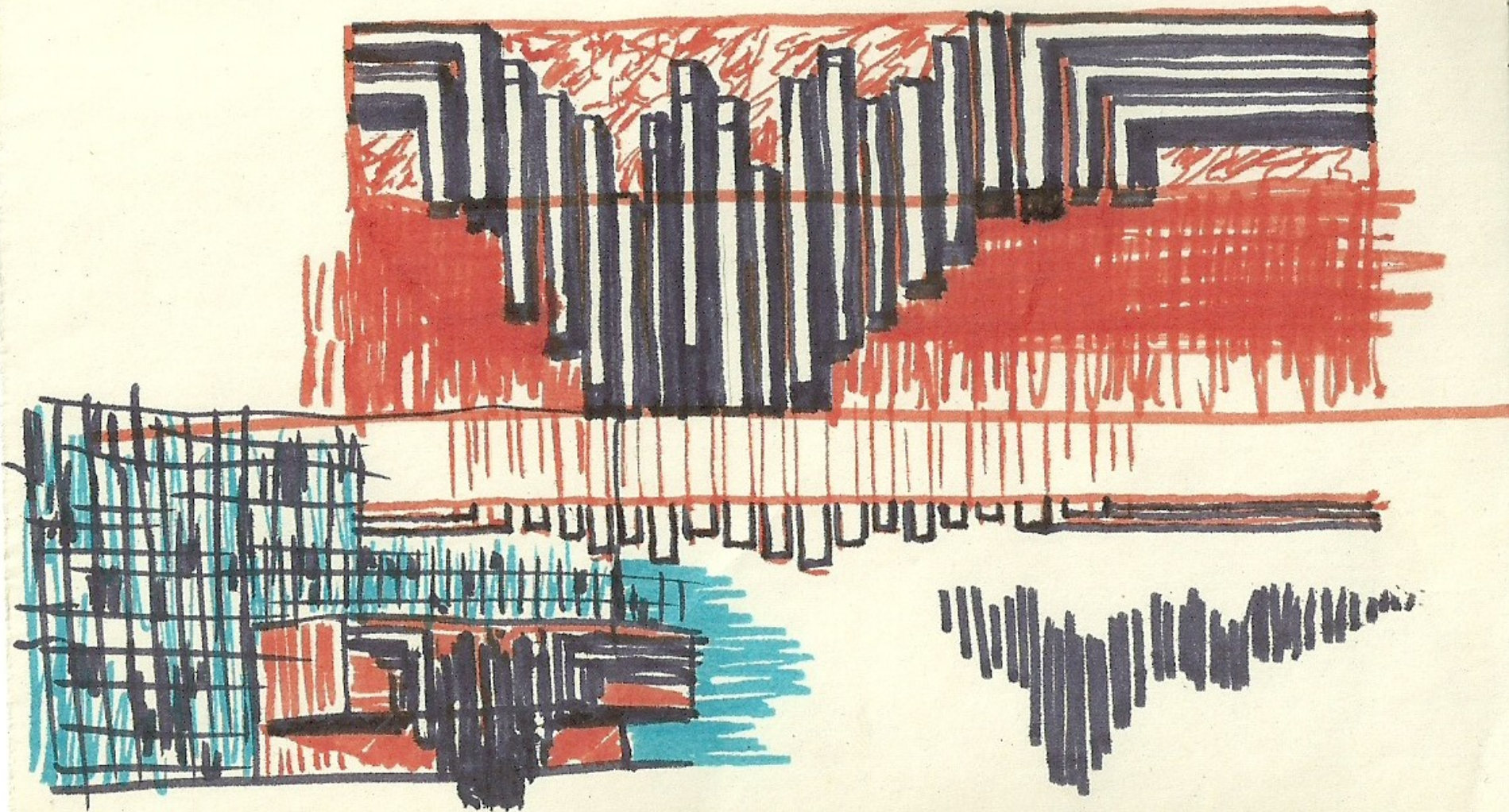

Varianta
volně stojící skulptura

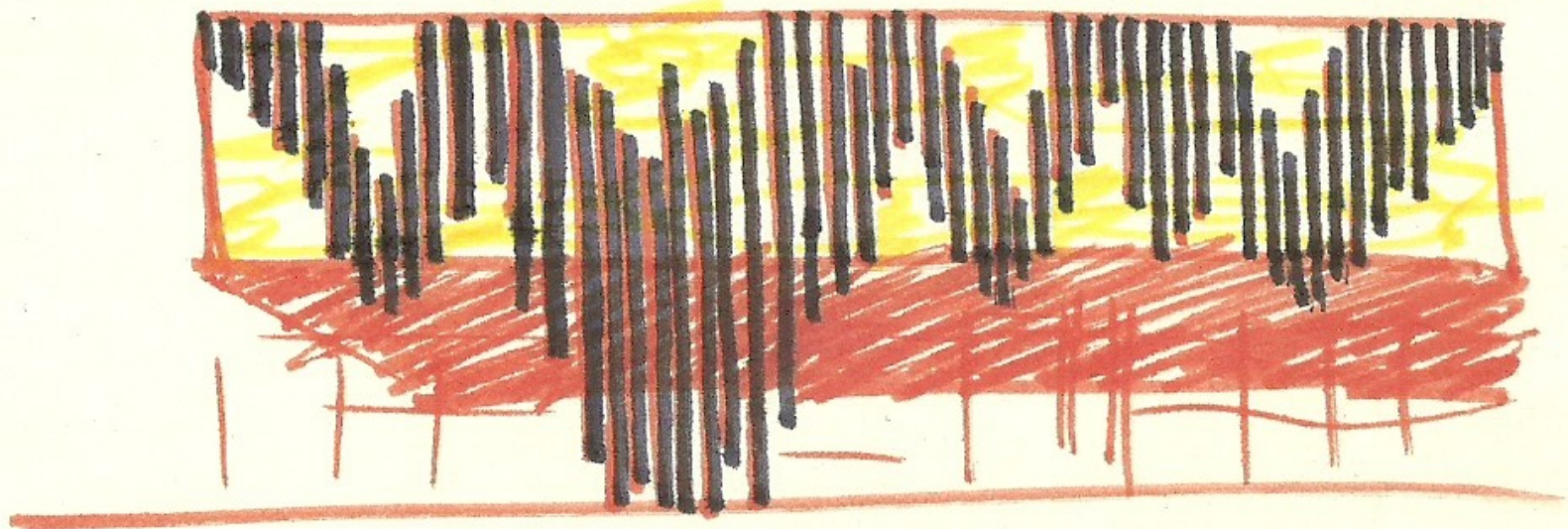

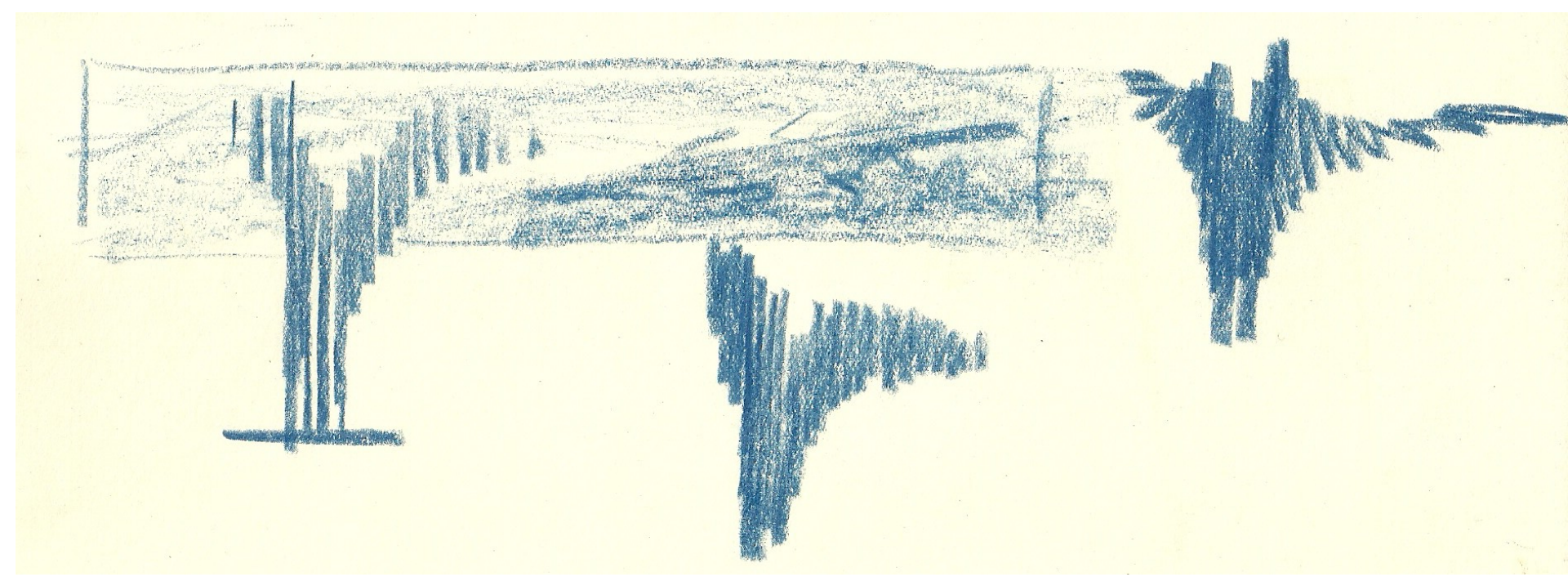
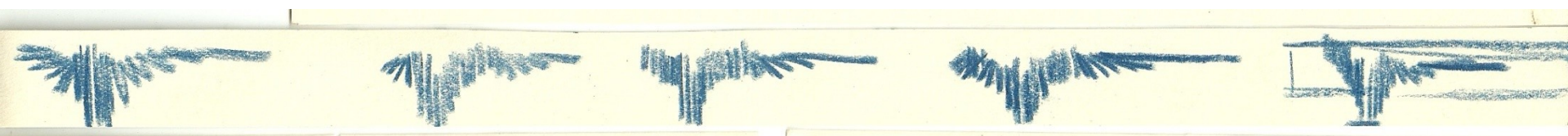

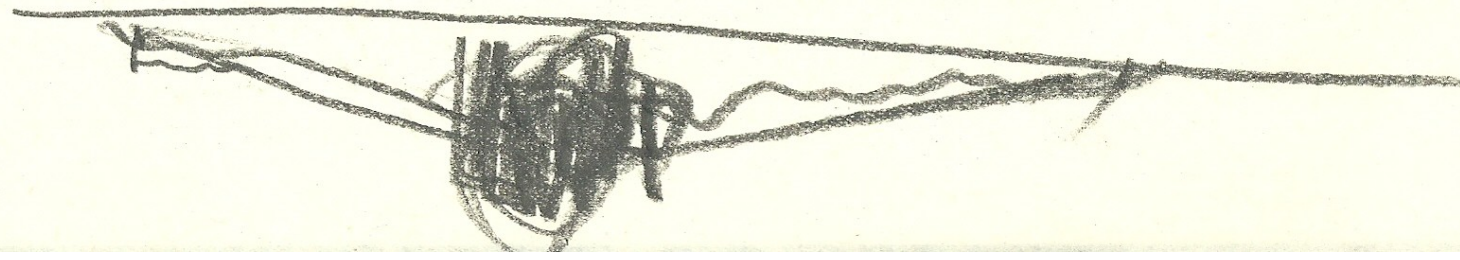
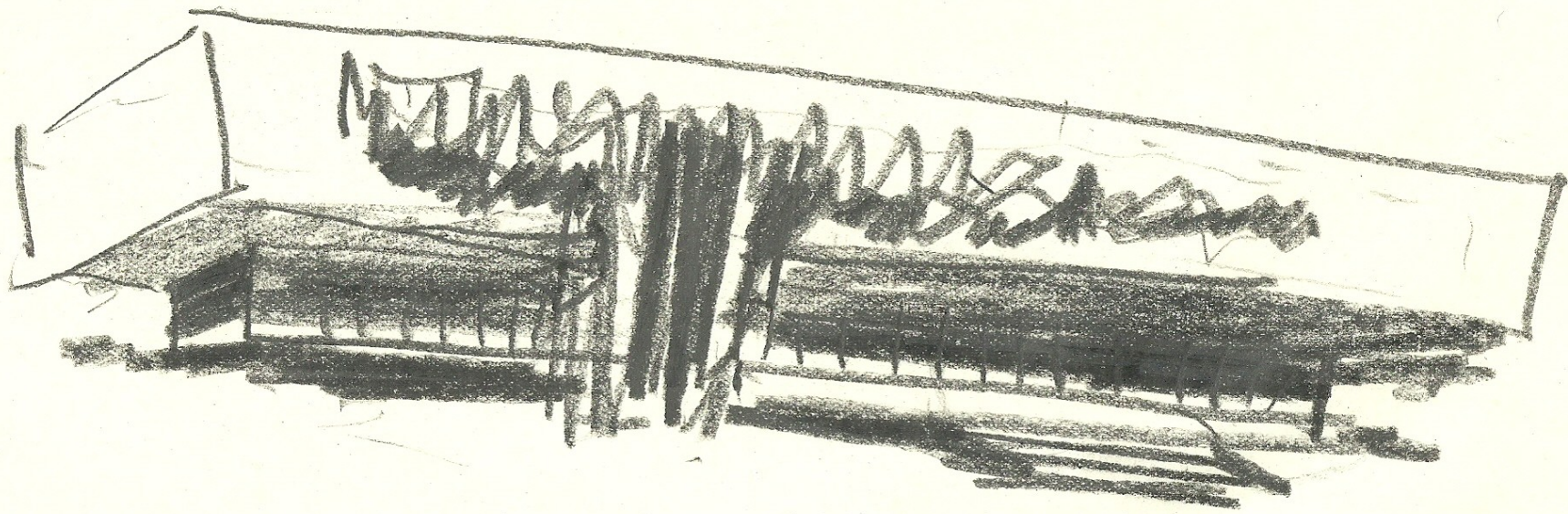

sol. beton
+ aluminium magiska

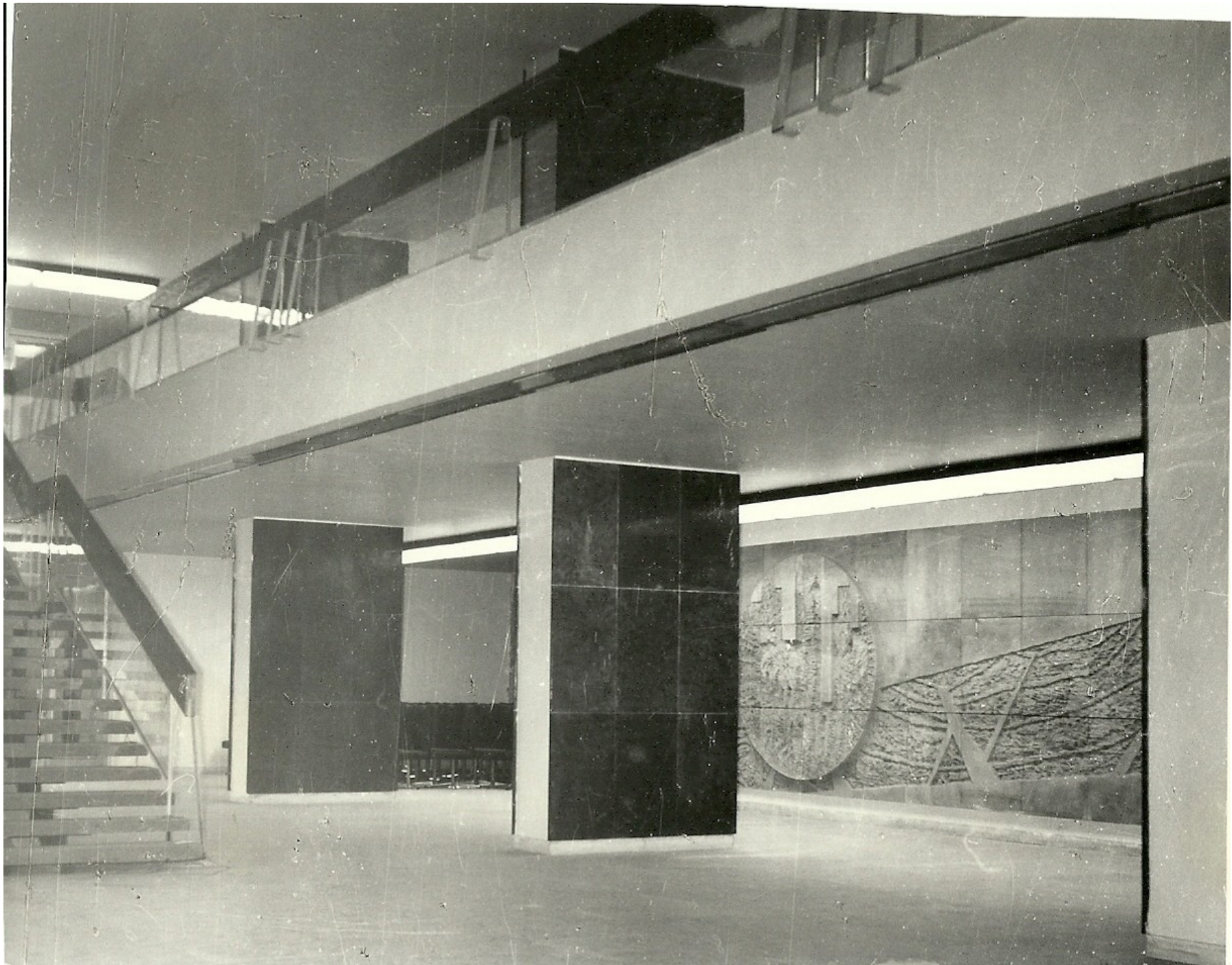
Dne 6. března 1973 byla zkolaudována exteriérová část reliéfu. V zápise o jednání komise pro spolupráci výtvarníků s architekty je uvedeno, že uživatelem (VŠB) byly vzneseny připomínky „*týkající se míry a pojetí ideové angažovanosti díla*“, které měly být autorem objasněny při osobním jednání se zástupci školy, kdy mělo dojít k „*odstranění pochybností o ideové problematičnosti*“.

TABULE CTI VYSOKÉ ŠKOLY BAŇSKÉ

★

☪

★

rok 2017

E.S.T.E.
EST. 1970

ČESKÁ SPORTELNA OSTRAVA!!!

Colours

OF OSTRAVA
17-20. ZPRÁVA O OSTRAVĚ

ROBERT PLANT
AND THE SENSATIONAL SPACE SHIPERS

NATIONAL ZAZ
BASTILLE / JOHN NEWMAN
MGMT / TRENTMÖLLER
SEASICK STEVE / JAMES WOOD

OLAFUR ARNALDS MÚS
THE ASTERIDES GALAXY TOUR
EMILIANA FORNINI / CHET FAKER
JAMES WOOD / JOHN NEWMAN

AGROFERT

ČESKÁ SPORTELNA OSTRAVA!!!

Colours

OF OSTRAVA
17-20. ZPRÁVA O OSTRAVĚ

ROBERT PLANT
AND THE SENSATIONAL SPACE SHIPERS

NATIONAL ZAZ
BASTILLE / JOHN NEWMAN
MGMT / TRENTMÖLLER
SEASICK STEVE / JAMES WOOD

OLAFUR ARNALDS MÚS
THE ASTERIDES GALAXY TOUR
EMILIANA FORNINI / CHET FAKER
JAMES WOOD / JOHN NEWMAN

AGROFERT

AGENT

Síť pro podporu efektivního transferu
výsledků výzkumu a vývoje do praxe

agent.vsb.cz

Archeologická Ostrava

Jsemme největší turistická firma v České republice. Působíme do největší ocelářské skupiny na světě. Ročně vyrobíme přes 100 miliónů turistických výrobků. Vyvíjíme produkci do více než 60 zemí.

Spolupracujeme s VŠB

V čem je naše síla

Naše práce s námi

Naše výrobky

Ploché výrobky
Kulaté výrobky
Tržby
Sama výrobky
Dělní výtahy
Světla turistů

EU programme
CENTRAL EUROPE
Project COBRAMAN

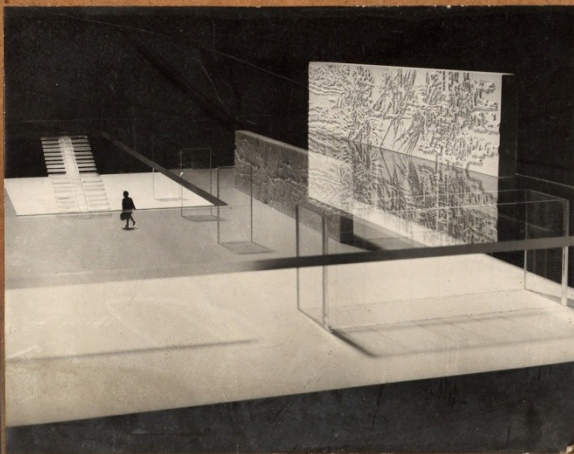
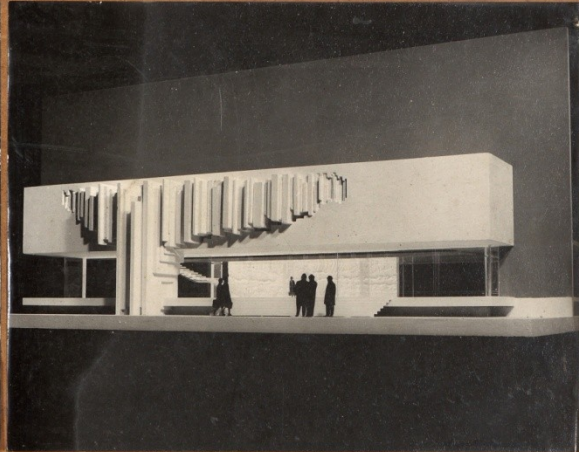
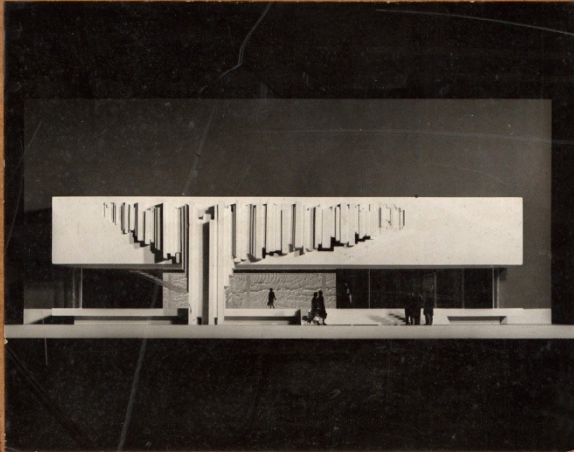
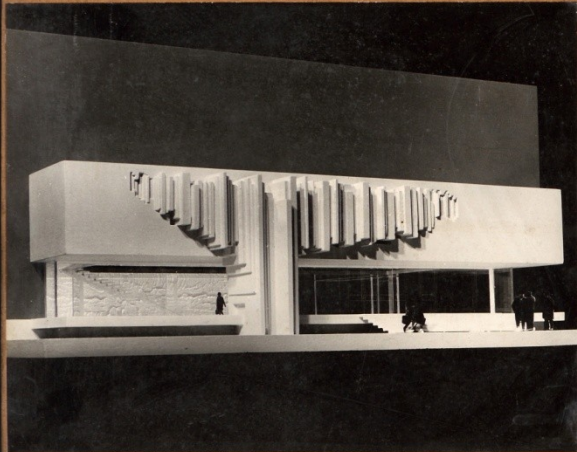
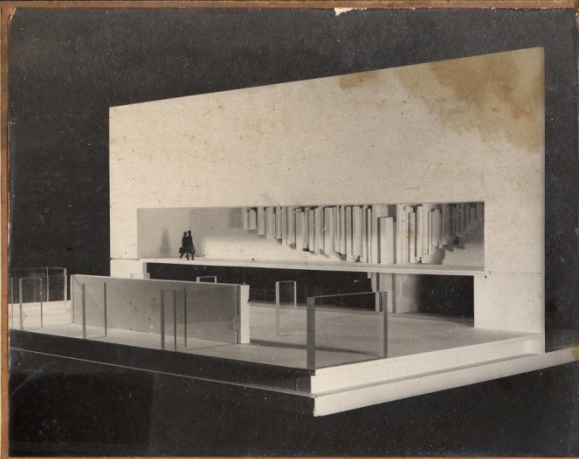
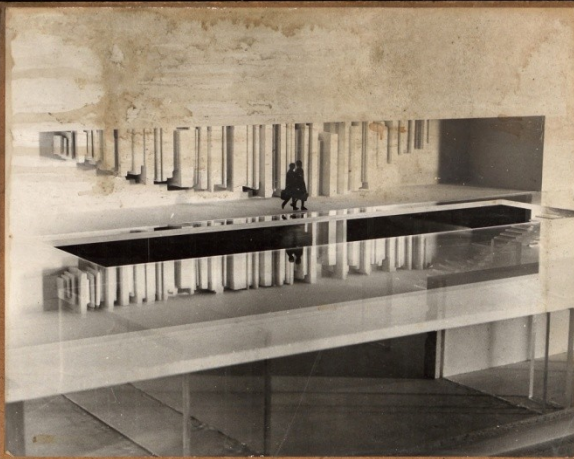
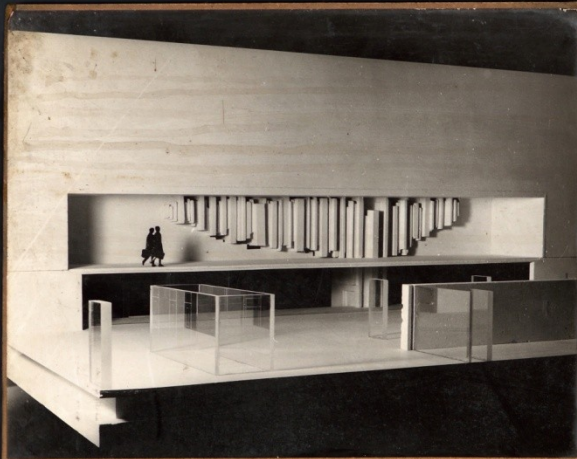

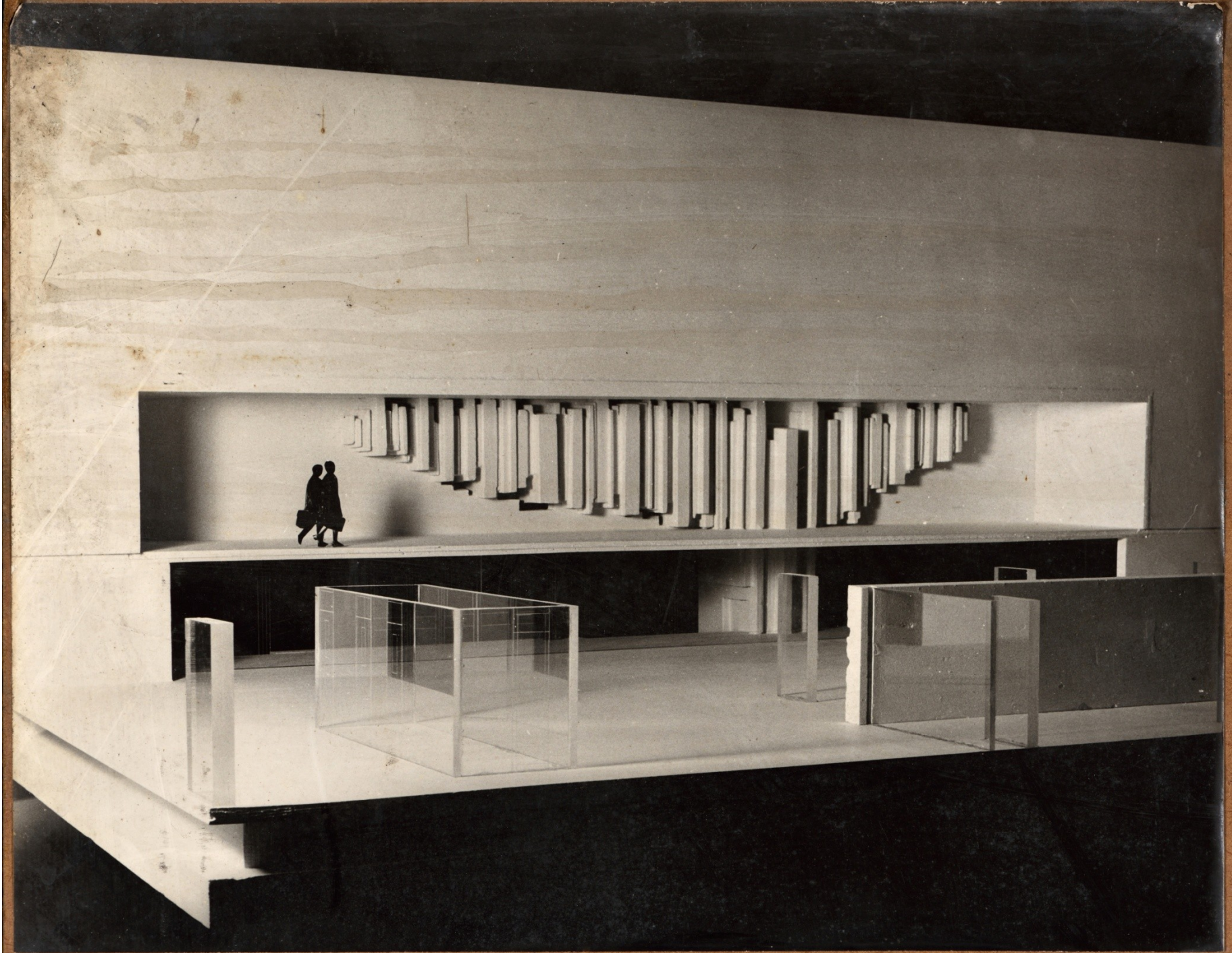

OLYMPUS

POWER

ROTATE

BRIGHT

Do roku 1989 byla výtvarná díla povinnou součástí architektury veřejných staveb. Z rozpočtu staveb byly na „výtvarnou výzdobu“ věnovány prostředky představující 1-4 % investičních nákladů (tzv. Hlava V stavebního zákona). Architekti s výtvarnými díly začleněnými do staveb počítali a účastnili se jednání odborných komisí, které hodnotily předložené návrhy.

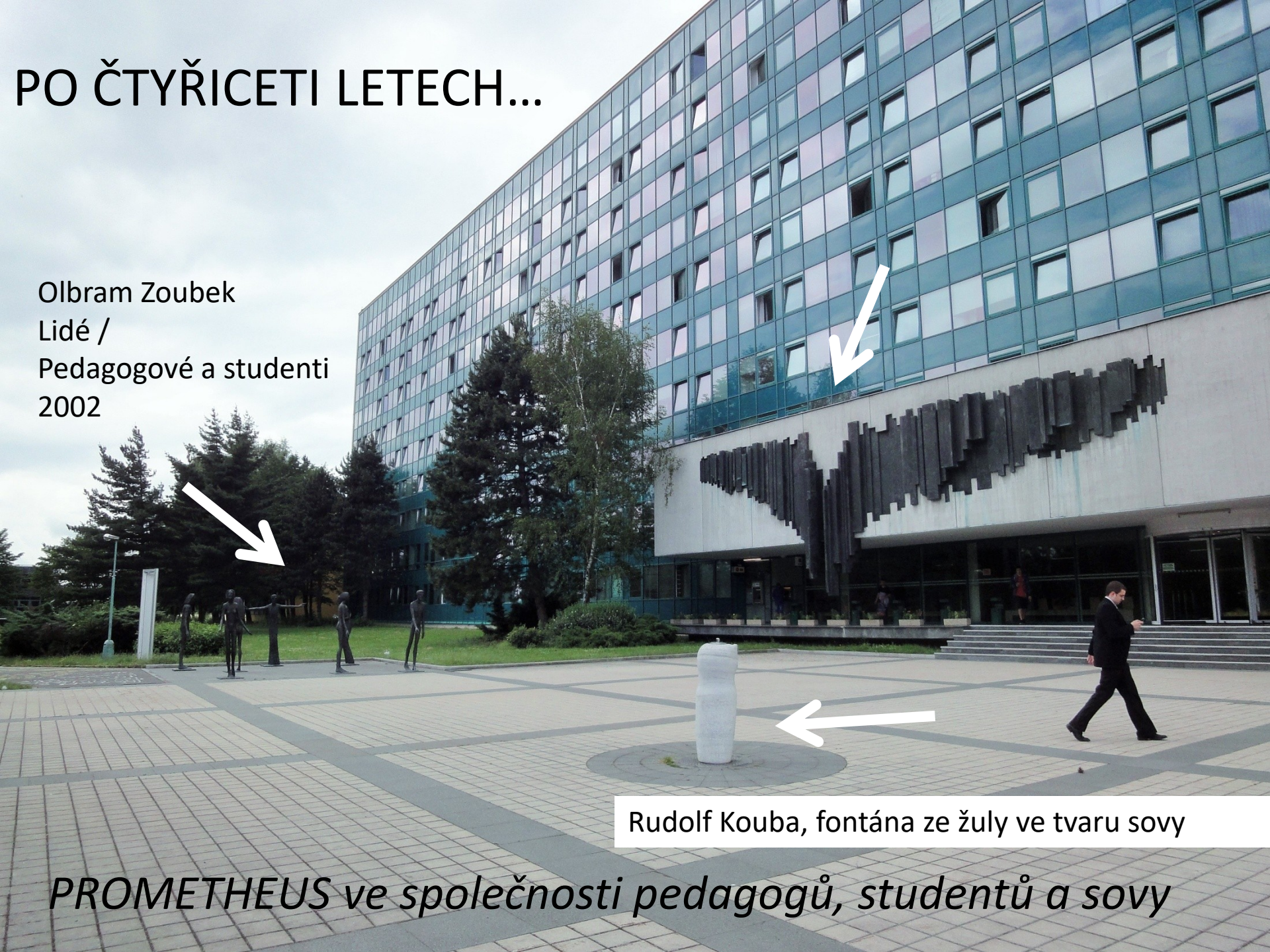

Po roce 1989 neexistuje žádný řízený způsob, jak by se na univerzitě umělecká díla vybírala a před začleněním do areálu se posuzovala jejich kvalita a vhodnost umístění. Velmi často jsou tyto artefakty definovány jako dary. Každé takové dílo je usazeno někam do areálu, ať už jde o dílo významného umělce nebo amatérskou práci.

PO ČTYŘICETI LETECH...

Olbram Zoubek
Lidé /
Pedagogové a studenti
2002

Rudolf Kouba, fontána ze žuly ve tvaru sovy

PROMETHEUS ve společnosti pedagogů, studentů a sovy

OSOBNOSTI, KTERÉ ZDE ZANECHALY STOPU

NESTAGI VĚDĚT, VĚDĚNÍ SE MUSÍ POUŽIT. Johann Wolfgang Goethe

VYZNAMNÍ ABSOLVENTI VŠB-TUO

NE PRO ŽNOT A NE PRO ŠKOLU Lucius Annaeus Seneca

Kryt kanálu

Univerzitní chodník slávy...

...mecenáš moderního umění, filantrop a ostravský patriot

Neznámý autor, Agricola

Jaroslav Gargulák, Myslitel, 2006

Role výtvarných děl, která si pořizujeme: zdobení, reprezentování, zalíbení.

Lukáš Řezníček, Tvář se slzou, 2007

ZÁVĚR

- **SEZNAM** – výtvarná díla v areálu VŠB potřebují důslednou evidenci, měla by být vypátrána, popsána a sumarizována.
- **INFORMACE** – o jednotlivých výtvarných dílech lze dohledat informace ilustrující jejich vznik a návrh včetně charakteristiky autora a dobového kontextu.
- **OCENĚNÍ** – stávající výtvarná díla mohou být finančně ohodnocena (vyčíslena jejich cena).
- **ÚDRŽBA** – všechna výtvarná díla ve vlastnictví VŠB by měla být posouzena z hlediska jejich technického stavu a podle potřeby by měla být navržena vhodná oprava a údržba.

- **SBÍRKA, UNIVERZITNÍ MUZEUM**

Výtvarné umění v kampusu VŠB potřebuje budoucnost – měla by být stanovena architektonická koncepce žádoucí podoby areálu budov VŠB a prostranství mezi nimi a tato koncepce může být doplněna výtvarnými díly nejen jako výzdobou, ale jako systematicky budovanou sbírkou, jejíž tematika může být svázána se zaměřením moderní technické vysoké školy.

- **SOUTĚŽE**

Univerzita může při zadávání úkolů v architektonickém i výtvarném oboru využívat metodu soutěže o návrh. V soutěži lze získat variantní návrhy, z nichž může odborná porota vybrat nejvhodnější řešení.

- **PREZENTACE**

Zajímavý aspekt představuje umění jako marketingová strategie školy – nosný motiv křídel z reliéfu nad vstupem jeho autor sochař Gajda využil i v návrhu pamětních medailí VŠB (obr. 11a a 11b). Je velká škoda, že při vizuální reprezentaci školy se tyto prvky nevyužívají a nerozvíjejí.

Prométheus ve společnosti pedagogů, studentů a sovy

Komentovaná procházka po uměleckých dílech v areálu VŠB-TUO

v rámci **Ostravské noci vědců 30/9/2016**

Sraz ve 20:00 u vstupu do budovy Ústřední knihovny VŠB-TUO
(17. listopadu 15, Ostrava-Poruba). Délka procházky cca 1 hod.

V budovách VŠB-TUO se nachází
více než 30 uměleckých děl.
Při noční procházce uvidíte
část univerzitní umělecké sbírky
v novém světle. **Baterku s sebou!**

Procházku povedou:

Eva Špačková

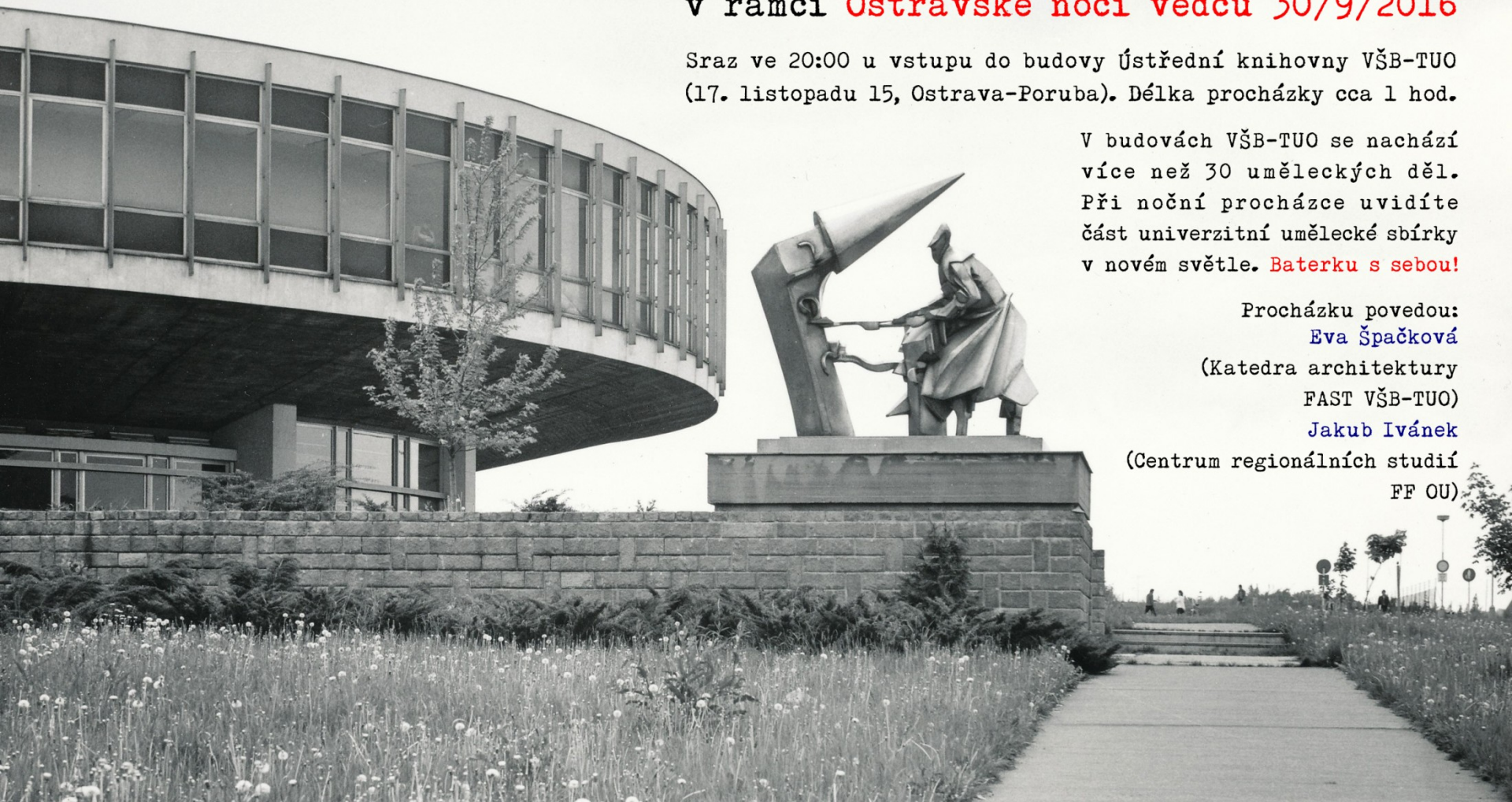
(Katedra architektury

FAST VŠB-TUO)

Jakub Ivánek

(Centrum regionálních studií

FF OU)

Prométheus ve společnosti pedagogů, studentů a sovy

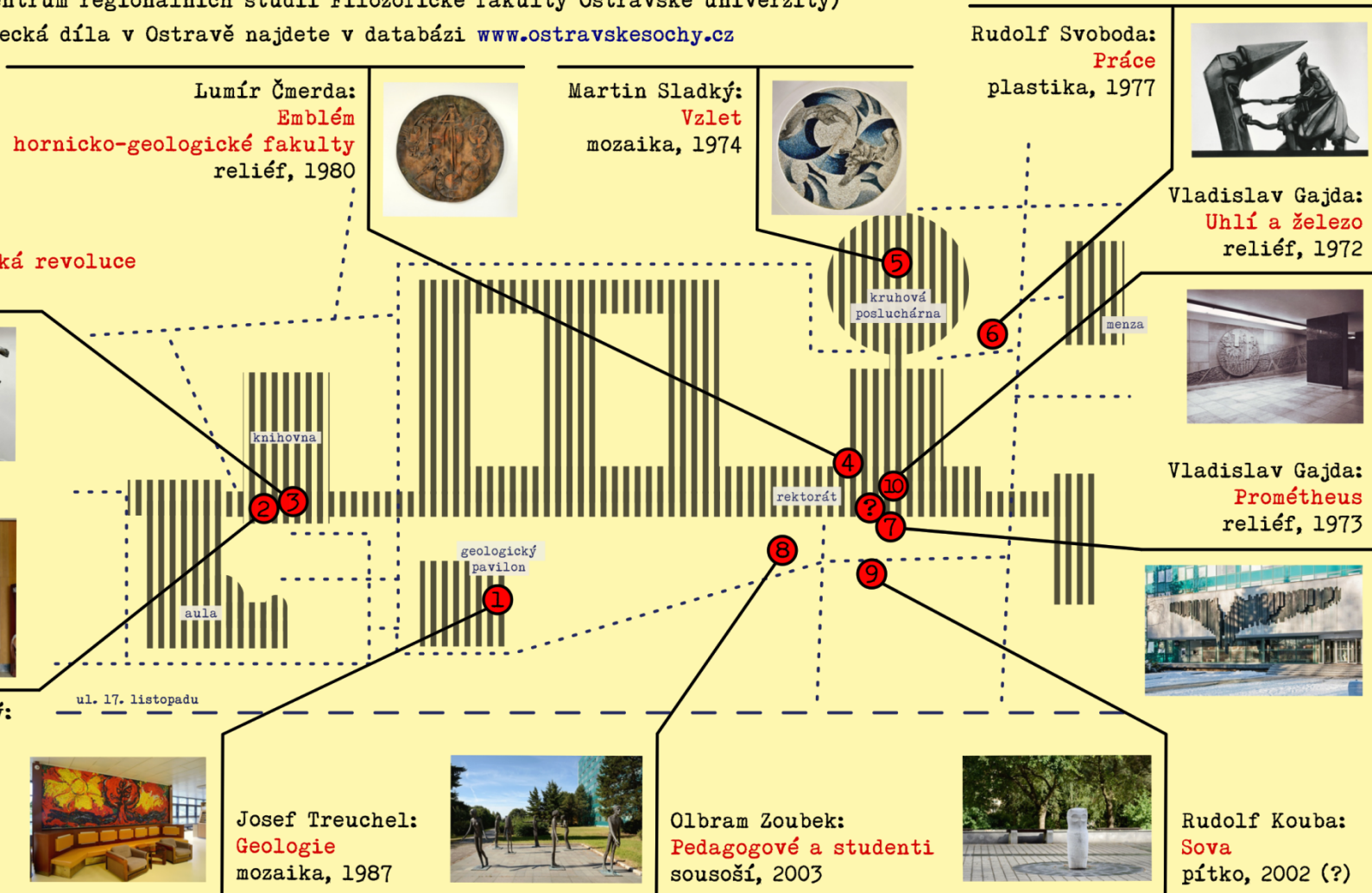
Komentovaná procházka po uměleckých dílech v areálu VŠB-TUO v rámci **Ostravské noci vědců 30. 9. 2016**

Provádějí:

Eva Špačková (Katedra architektury Fakulty stavební Vysoké školy báňské - Technické univerzity)

Jakub Ivánek (Centrum regionálních studií Filozofické fakulty Ostravské univerzity)

Tato i jiná umělecká díla v Ostravě najdete v databázi www.ostravskesochoy.cz

Soutěžte s námi o reprezentativní kalendář s uměleckými díly v areálu VŠB-TUO na rok 2017 vyplněním kvízu na adrese: <http://architektura.vsb.cz/noc-vedcu-2016/>

eva.spackova@vsb.cz